РЕЗОЛЮЦИЯ (ЕС) 2023/1872 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

от 10 май 2023 година,

съдържаща забележките, които са неразделна част от решението за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на Европейската агенция по химикали (ECHA) за финансовата 2021 година

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ,

— като взе предвид своето решение за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на Европейската агенция по химикали за финансовата 2021 година,

— като взе предвид член 100 и приложение V към своя Правилник за дейността,

— като взе предвид становището на комисията по околна среда, обществено здраве и безопасност на храните,

— като взе предвид доклада на комисията по бюджетен контрол (A9-0133/2023),

А. като има предвид, че според отчета за приходите и разходите на Европейската агенция по химикали („Агенцията“) ([1]) нейният окончателен бюджет за финансовата 2021 година възлиза на 110 728 826 EUR, което представлява увеличение със 1,25 % спрямо 2020 г.; като има предвид, че приблизително 26 % от бюджета на Агенцията е от такси и плащания, а 72 % — от Съюза и трети държави;

Б. като има предвид, че Сметната палата („Палатата“), в своя доклад относно годишните отчети на Агенцията за финансовата 2021 година („доклада на Палатата“), заявява, че е получила достатъчна увереност, че годишните отчети на Агенцията са надеждни и че свързаните с тях операции са законосъобразни и редовни;

Бюджетно и финансово управление

1. отбелязва със задоволство, че усилията за контрол на бюджета през финансовата 2021 година са довели до степен на изпълнение на бюджетните кредити за поети задължения за текущата година от 98,39 %, което представлява леко намаление с 0,10 % спрямо 2020 г., и степен на изпълнение за бюджетните кредити за плащания за текущата година от 86,23 %, което представлява намаление с 1,31 % спрямо 2020 г.;

2. отбелязва, че Агенцията се финансира от такси, плащани от промишлеността, и изравнителна вноска на Съюза в съответствие с Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета ([2]), Регламент (ЕО) № 1272/2008 на Европейския парламент и на Съвета ([3]) и Регламент (ЕС) № 528/2012 на Европейския парламент и на Съвета ([4]), както и от вноска на Съюза във връзка с дейности в съответствие с редица директиви в областта на околната среда и международни конвенции; отбелязва освен това, че през 2021 г. Агенцията е събрала приходи от такси и възнаграждения на обща стойност 30 198 445 EUR, като същевременно е получила 79 665 478 EUR (включително вноски на трети държави) от бюджета на Съюза и 4 349 206 EUR от вноски по конкретни споразумения; отчита, че след изтичането на крайния срок за регистрация съгласно Регламент (ЕО) № 1907/2006 („Регламента REACH“) през 2018 г. приходите от такси на Агенцията са намалели значително, което я принуждава да разчита все повече на Съюза за финансирането на своите операции;

([1]) ОВ C 141, 29.3.2022 г., стр. 120.

([2]) Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH), за създаване на Европейска агенция по химикали, за изменение на Директива 1999/45/ЕО и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 793/93 на Съвета и Регламент (ЕО) № 1488/94 на Комисията, както и на Директива 76/769/ЕИО на Съвета и директиви 91/155/ЕИО, 93/67/ЕИО, 93/105/ЕО и 2000/21/ЕО на Комисията (ОВ L 396, 30.12.2006 г., стр. 1).

([3]) Регламент (ЕО) № 1272/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смеси, за изменение и за отмяна на директиви 67/548/ЕИО и 1999/45/ЕО и за изменение на Регламент (ЕО) № 1907/2006 (ОВ L 353, 31.12.2008 г., стр. 1).

([4]) Регламент (ЕС) № 528/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 г. относно предоставянето на пазара и употребата на биоциди (ОВ L 167, 27.6.2012 г., стр. 1).

3. подчертава необходимостта от решаване на проблема с липсата на предвидимост на приходите от такси на Агенцията; призовава Комисията да представи без забавяне своето предложение за укрепване на управлението на Агенцията и за повишаване на устойчивостта на нейния модел на финансиране в съответствие с ангажимента, поет в Стратегията за устойчивост в областта на химикалите ([5]);

Резултати от дейността

4. отбелязва, че Агенцията е преразгледала стратегическия план за периода 2019—2023 г.; отбелязва, че Агенцията е изпълнила 194 от общо 214-те действия и крайни продукти и услуги, планирани в работната програма за 2021 г., и че неизпълнението на останалите 18 действия и крайни продукти и услуги се дължи главно на пандемията от COVID-19 и по-специално на забавен или по-малък от предвидения принос от партньорите; оценява, че ключовите показатели за ефективност са били постигнати и факта, че Агенцията е посочила мерките, които могат да допринесат за повишаване на ефикасността и ефективността на работата ѝ; въпреки това препоръчва Агенцията да вземе предвид показателите, които все още не са постигнати или при които се наблюдава изоставане;

5. отбелязва, че Агенцията е движещата сила сред регулаторните органи за прилагането на законодателството на Съюза в областта на химикалите в полза на човешкото здраве и околната среда, както и за иновациите и конкурентоспособността; отбелязва, че Агенцията предоставя информация относно химикалите, помага на дружествата да спазват законодателството и насърчава безопасното използване на химикалите;

6. отбелязва постиженията на Агенцията в областта на установяването и управлението на риска от вещества, пораждащи безпокойство, които включват, наред с другото, извършването през 2021 г. на общо 371 проверки за съответствие и представянето на проект на оценка и проект на рисков профил за две вещества с цел установяване на нови устойчиви органични замърсители; отбелязва постиженията по отношение на безопасната и устойчива употреба на химикали от промишлеността, които включват, наред с другото, задължението за уведомяване за опасни смеси за професионална и потребителска употреба, влязло в сила през 2021 г.; отбелязва постиженията на Агенцията по отношение на устойчивото управление на химикалите чрез прилагане на законодателството на Съюза, по-специално *ad hoc* подкрепата, предоставена на Комисията в началния етап на изпълнението на Стратегията за устойчивост в областта на химикалите;

7. приветства факта, че Агенцията е увеличила усилията си за мониторинг на съответствието и до голяма степен успешно открива регистрации, които не отговарят на изискванията, и проследява дружествата, които трябва да изяснят предоставените данни; отбелязва със загриженост, че въпреки тези усилия приблизително 40 % от тези дружества все още са нередовни; отбелязва, че правоприлагането в сътрудничество с държавите членки отнема много време и случаите биха могли да бъдат решавани по-бързо, ако Агенцията разполагаше със законодателни средства за оттегляне на регистрационните номера на дружества, които не спазват правилата;

8. отбелязва, че Агенцията си сътрудничи тясно с други агенции на Съюза, като Европейския орган за безопасност на храните, Европейския център за профилактика и контрол върху заболяванията и Европейската агенция по лекарствата, посредством меморандуми за разбирателство; подчертава значението на подобен подход, за да се гарантира, че работата на всяка агенция е съгласувана с тази на другите агенции и за да се отговори на изискванията за добро финансово управление; приветства споделянето на служби и насърчава сътрудничеството между агенциите на Съюза, където и когато е възможно;

9. отбелязва, че през 2021 г. Агенцията е започнала съвместен проект с Европейската агенция за околна среда в подкрепа на Комисията при разработването на рамка от показатели за химикалите с цел наблюдение на факторите за химическото замърсяване и неговото въздействие и измерване на ефективността на законодателството в областта на химикалите;

10. отбелязва, че Агенцията е предоставила научна и техническа подкрепа на Комисията при изпълнението на Стратегията за устойчивост в областта на химикалите и че е публикувала петгодишния си доклад относно действието на Регламент (ЕО) № 1907/2006 и на Регламент (ЕО) № 1272/2008 ([6]);

([5]) Стратегия за устойчивост в областта на химикалите: Към нетоксична околна среда, COM(2020)0667, 14 октомври 2020 г., стр. 16.

([6]) Регламент (ЕО) № 1272/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смеси, за изменение и за отмяна на директиви 67/548/ЕИО и 1999/45/ЕО и за изменение на Регламент (ЕО) № 1907/2006 (ОВ L 353, 31.12.2008 г., стр. 1).

Политика относно персонала

11. отбелязва, че към 31 декември 2021 г. щатното разписание е било изпълнено на 97,41 %, като са били запълнени 453 от общо 467-те щатни длъжности, одобрени в бюджета на Съюза за срочно наети служители, (спрямо 463 одобрени длъжности през 2020 г.); отбелязва, че освен това през 2021 г. за Агенцията са работили 130 договорно наети служители и трима командировани национални експерти;

12. подчертава необходимостта от осигуряване на подходящ персонал на Агенцията, отговарящ по-специално на потребностите във връзка с Европейския зелен пакт и Стратегията на Съюза за устойчивост в областта на химикалите, Плана за действие на ЕС за кръгова икономика и амбицията за нулево замърсяване;

13. изразява съжаление, че големият дисбаланс между половете във висшето и средното ръководство на Агенцията се е увеличил, като 27 (82 %) от длъжностите са били заети от мъже, а 6 (18 %) — от жени; отбелязва, че за управителния съвет Агенцията докладва разпределение между половете от 15 мъже (42 %) и 21 жени (58 %), а за персонала като цяло — 261 мъже (46 %) и 312 жени (54 %); приветства факта, че през март 2022 г. Агенцията прие своята Харта за многообразие и приобщаване, която има за цел да увеличи дела на по-слабо представения пол както на равнището на помощния персонал, така и на управленско равнище; призовава Агенцията да предприеме възможно най-скоро конкретни мерки за постигане на баланса между половете на всички йерархични нива на Агенцията и да докладва за това на органа по освобождаване от отговорност;

14. отбелязва, че Агенцията е въвела политика за борба с тормоза и насоки в тази връзка; приветства факта, че през 2021 г. Агенцията е организирала обучение за превенция на тормоза за целия персонал; отчита, че ръководството насърчава подходящо поведение като организира срещи между персонала и доверени съветници и предлага медиация в случай на конфликт чрез обучени медиатори на работното място;

15. припомня значението на разработването на дългосрочна политика в областта на човешките ресурси за осигуряване на баланс между професионалния и личния живот, професионално ориентиране през целия живот и предлагане на специфични възможности за обучение за професионално развитие, баланс между половете на всички професионални равнища, работа от разстояние, право на откъсване от работната среда, подобряване на географския баланс с цел обезпечаване на подходящо представителство на всички държави членки и наемане и интегриране на лица с увреждания, както и осигуряване на тяхното равно третиране и широко популяризиране на възможностите, които имат;

Предотвратяване и управление на конфликти на интереси и прозрачност

16. отбелязва със задоволство, че Агенцията продължава да публикува на уебсайта си автобиографиите на всички членове на управителния съвет и на комитетите си, включително автобиографиите на председателите, които са нейни служители, на изпълнителния директор и на всички членове на апелативния съвет; приветства факта, че политиките на Агенцията за предотвратяване на конфликти на интереси обхващат целия период на трудовото правоотношение на служителите и че за да се гарантира независимостта, външните експерти, които участват в научните комитети, управителния съвет и форума за обмен на информация за прилагане, се подлагат на проверка въз основа на шест целеви критерия за допустимост;

17. отбелязва, че за 2021 г. не са докладвани случаи на подаване на сигнали за нередности; отбелязва със задоволство, че Агенцията е въвела необходимата рамка, уреждаща защитата на лицата, подаващи сигнали за нередности, на равнището на Агенцията;

18. настоява на необходимостта от въвеждане на по-систематични правила относно прозрачността, несъвместимостта, конфликтите на интереси, незаконното лобиране и кадровата въртележка между държавния и частния сектор; отбелязва въпреки това, че служителите на Агенцията трябва да уведомяват за нови професионални дейности през първите две години след прекратяване на служебното правоотношение с Агенцията и че Агенцията може да забрани новата дейност или да наложи условия за упражняването ѝ; отбелязва, че стратегията на Агенцията за борба с измамите е била преразгледана от управителния съвет на Агенцията през декември 2016 г.; призовава Агенцията да укрепи своите механизми за вътрешен контрол, включително посредством създаването на вътрешен механизъм за борба с корупцията;

Вътрешен контрол

19. отбелязва, че през 2021 г. Службата за вътрешен одит (IAS) не е извършила специфичен одит и се е съсредоточила върху изготвянето на плана за стратегически одит за периода 2022—2024 г.; отбелязва със задоволство, че при проверката на последващите действия във връзка с одита от 2020 г. на интегрираната регулаторна стратегия се е стигнало до заключението, че всички препоръки могат да бъдат обявени за приключени; отбелязва със задоволство, че според IAS Агенцията е изпълнила всички останали препоръки от последващия одит на управлението на резултатите от изпълнението, проведен през 2020 г.;

20. отбелязва, че структурата за вътрешен одит на Агенцията е извършила три одита за получаване на увереност относно редовността и качеството на системите за вътрешен контрол, както и относно ефикасността и ефективността на операциите; отбелязва, че първият одит на определянето и оценката на екологичните аспекти в Агенцията е завършил с три препоръки; отбелязва, че вторият одит на процеса на планиране, мониторинг и докладване на Агенцията е завършил с пет важни препоръки; отбелязва, че третият одит на процеса на одобряване на биоцидни активни вещества (в рамките на програмата за преглед) е завършил с пет препоръки (включително една много важна препоръка);

21. отбелязва, че структурата за вътрешен одит на Агенцията е извършила два последващи одита, за да провери изпълнението на плановете за действие, и е констатирала, че едно много важно и две важни действия все още се изпълняват; призовава Агенцията да докладва на органа по освобождаване от отговорност за развитието по този въпрос;

22. припомня значението на укрепването на системите за управление и контрол за гарантирането на правилното функциониране на Агенцията; твърдо настоява на необходимостта от прилагане на ефективни системи за управление и контрол с цел избягване на потенциални конфликти на интереси, липсващи предварителни/последващи проверки, неподходящо управление на бюджетните и правните задължения и недокладване на проблеми в регистъра на изключенията;

Цифровизация и екологичен преход

23. отбелязва със задоволство, че през 2021 г. Агенцията е провела задължителна кампания за повишаване на осведомеността относно сигурността и е въвела по-усъвършенствани мерки за защита на електронната поща, включваща, наред с другото, елементи за сигурност като проверка на прикачени към електронните писма файлове, безопасни връзки за URL адреси в електронните съобщения и усъвършенствани детекторни технологии; отбелязва със задоволство, че Агенцията е подобрила способността си да засича проникване и злоупотреба със самоличност, целящи достигането до по-критични системи след първоначален неразрешен достъп до една от системите с по-нисък профил на Агенцията;

24. отбелязва, че Агенцията прилага и следва най-съвременните практики за сигурност с цел защита на поверителната информация, съхранявана в информационните ѝ системи и обменяна с упълномощени ползватели, като например органите на държавите членки, и че тя редовно проверява ефективността на въведените мерки за сигурност, като извършва вътрешни оценки на риска и оценки на уязвимостта, както и изпитвания за сигурност, извършвани от независими експерти по сигурността;

25. отбелязва, че Агенцията е разработила работна програма за опазване на околната среда за периода 2020—2022 г., в която се определят цели за намаляване на потреблението на природни ресурси, намаляване на отпадъците и намаляване на въглеродния отпечатък на Агенцията; отбелязва със задоволство, че сертифицираната по ISO 14001 система за управление на околната среда (СУОС) на Агенцията успешно е преминала през надзорен одит, вътрешен одит, външен екологичен преглед и екологичен одит за проверка;

26. припомня, че е важно да се увеличи цифровизацията на Агенцията от гледна точка на вътрешното функциониране и управление, а също така с цел ускоряване на цифровизацията на процедурите; подчертава необходимостта Агенцията да продължи да бъде проактивна в това отношение, за да се избегне цифрово разделение между агенциите; обръща внимание обаче на необходимостта да се вземат всички необходими мерки за сигурност, за да се избегне всякакъв риск за онлайн сигурността на обработваната информация;

27. насърчава Агенцията да работи в тясно сътрудничество с Агенцията на Европейския съюз за киберсигурност (ENISA) и с екипа за незабавно реагиране при компютърни инциденти за институциите, органите и агенциите на ЕС (CERT-EU), да извършва редовни оценки на риска във връзка със своята информационна инфраструктура и да осигурява осъществяването на редовни одити и проверки на своята киберзащита; предлага да се организират и редовно актуализират програми за обучение относно киберсигурността за всички служители на Агенцията; призовава Агенцията да разработи по-бързо своята политика в областта на киберсигурността, да я представи до 31 декември 2023 г. и да докладва за това на органа по освобождаване от отговорност;

Непрекъснатост на дейността по време на кризата, свързана с COVID-19

28. отбелязва, че след преобладаващата и дългосрочна работа от разстояние през предходните години Агенцията е положила усилия за въвеждане на нови начини за повишаване на осведомеността на персонала; отбелязва, че през 2021 г. Агенцията е организирала 18-ата годишна среща на мрежата на служителите по сигурността, на която са били обсъдени въпроси, свързани с новия инструмент за установяване на самоличността, информационните технологии и сигурността на информационните технологии в контекста на въвеждането на Стратегията за устойчивост в областта на химикалите;

Изпитвания върху животни

29. подчертава факта, че Агенцията е продължила усилията си за постепенно премахване на изпитванията върху животни в Европа, доколкото това е възможно съгласно настоящата регулаторна рамка; приветства факта, че Агенцията е въвела мандат за методи без използване на животни в своя отдел B2 за оценка чрез изчислителни технологии; признава, че това е необходима, но недостатъчна стъпка в правилната посока; поради това насърчава Агенцията да работи с всички заинтересовани страни за ускоряване на пълния преход към методи без използване на животни при изпитване на химическата безопасност; отново заявява, че законът изисква от дружествата да използват алтернативни методи, когато това е възможно, така че дружествата следва да провеждат изпитания върху животни само в краен случай;

30. насърчава Агенцията да създаде работна група за намаляването и замяната на изпитванията върху животни;

31. приветства факта, че Комисията ще работи съвместно с Агенцията по пътна карта за определяне на необходимостта от преход към система без използване на животни за регулиране на промишлените химикали; счита, че Европейският орган за безопасност на храните и Европейската агенция по лекарствата следва да участват в екипа, работещ по пътната карта; призовава пътната карта да съдържа амбициозни и мащабни цели за ускоряване на регулаторното използване и приемане на методи без използване на животни;

Други коментари

32. отбелязва, че през 2021 г. са били организирани обучения по пожарна безопасност и евакуация за всички служители на Агенцията, както и отделни обучения за доставчиците на услуги в помещенията на Агенцията; приветства актуализирането на плана за действие при извънредни ситуации и съобщаването му на спасителните органи в Хелзинки; отбелязва обучението по радиационна безопасност, организирано от финландската сертифицирана организация за обучение за отговорника по радиационната безопасност на Агенцията;

33. отбелязва, че през 2021 г. Агенцията е продължила да популяризира работата си чрез медиите, което е довело до над 4 000 извадки, като 58 % от отразяването е било в средствата за масова информация; отбелязва, че служителите на Агенцията са продължили активно да споделят съдържание чрез собствените си канали в социалните медии и че Агенцията е била активна в социалните медии (Twitter, LinkedIn и Facebook) през 2021 г. и е работила заедно с държавите членки и заинтересованите страни по съвместни кампании, като например за кода на уникалния идентификатор на формулата;

34. насърчава Агенцията да продължи да развива своите полезни взаимодействия (например в областта на човешките ресурси, управлението на сгради, информационните услуги и сигурността) и да засили своето сътрудничество, обмена на добри практики и обсъждането в области от взаимен интерес с други агенции на Съюза с цел повишаване на ефективността;

35. по отношение на други забележки, придружаващи решението за освобождаване от отговорност, които имат хоризонтален характер, препраща към своята резолюция от 10 май 2023 г. ([7]) относно резултатите от дейността, финансовото управление и контрола на агенциите.

([7]) Приети текстове, P9_TA(2023)0190.